

«ХРИСТО-
ЛЮБИВЕ
ВОЇНСТВО»

СТО РОКІВ ПОХОДУ
НА КРИМ.
ЧАСТИНА I. НАРОДЖЕННЯ
ПОЛКОВОДЦЯ

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНА
УКРАЇНСЬКА
ГАЗЕТА

№ 15
13.04.2018

www.svitlytsia.in.ua

Крим в умовах окупації живе вже п'ятий рік. Увесь цей час Україні та світові доводиться спостерігати за всією химерністю того, що зветься російською імперською політикою. Формально в Криму три «державні» мови, серед яких і українська. Але фактично на півострові від моменту окупації майже повністю знищено україномовну шкільну освіту. Формально в «багатонаціональному» Криму серед різного штиту організацій витворено й якусь «українську національно-культурну автономію». Але фактично це «офіційне українство» не лише нечисленне, а й сумнівне та фальшиве.

ІГОР СВІТЛИЧАНИН

Серед сучасних кримських сюжетів про відзначення свят у Криму трапляються й відео про постановку сцен з українського вертепу, виконання колядок і щедрівок нечисленними ентузіастами, але все це губиться в директивних постановках з кокошниками, сарафанами і балалайками. Про «русскую удаль» бучних релігійних гулянь годі й згадувати.

НАГОЛОС

УКРАЇНЦІ ПОЗА ЗАКОНОМ

Здається, тільки Українська православна церква Київського патріархату відкрито стоїть на захисті власне українського в Криму. Це одне з небагатьох місць на півострові, де кримські українці мають можливість плекати національне не тільки в собі, родині, а й у громаді. Красномовним свідченням цього є велелюдні зібрання людей на церковних святкових службах. Утім, кримська «влада» і ФСБ РФ пильнують і цю сферу, знаходячи зачіп-

ки у формі претензій на церковну нерухомість.

Ставлення до всього українського в Криму демонструє і справа севастопольця Ігоря Мовенка, якого ще в 2016 році було позвірячому побито через те, що на своєму велосипеді він мав наклейку зі значком батальйону «Азов». Нападника, колишнього «беркутівця», а тепер уже російського омонівця, який завдав тяжких травм голови Мовенкові, що призвели до струсу мозку та численних перела-

нів, не було притягнуто до жодної відповідальності. І це попри наявність відповідної заяви потерпілого. А от самого Мовенка тоді було ще й оштрафовано за «розповсюдження нацистської символіки». Більше того, севастопольські слідчі ще й погрожували потерпілому продовженням цієї розправи. Потерпілого примусили взагалі зняти з велосипеда всі знаки з елементарної української символіки.

Нещодавно ця справа набула продовження. Мовен-

ка тепер уже намагаються притягнути до кримінальної відповідальності за «екстремістські коментарі» в соціальних мережах. Годі й згадувати, що «збір доказів» здійснюється з брутальним недотриманням елементарних процесуальних норм.

Антиукраїнська істерія в Криму останнім часом набуває гостроти. Так, нещодавно ялтинця Ігоря Криничного було побито у власному дворі фактично за українську символіку.

Ігор Криничний мав український прапорець у салоні свого авто. Його сусід, молодик, що переїхав до Ялти ще до окупації, щодня, проходячи повз автівку Ігоря, просто плював у бік ненависного йому прапора. На зауваження Криничного, «навіщо він це робить?», сусід кинувся його бити зі словами «укроп і фашист». Нападник належить до відомої проросійської байкерської спільноти «Нічні вовки».

Потерпілого за три дні виписали з лікарні, бо Криничний не має російського паспорта, а людей без цього документа в Криму лікувати відмовляються...

Все це не поодинокі випадки. Тут необхідно згадати і резонансну справу Володимира Балуха, якого судять лише за те, що він є українцем.

Формально в Криму три «державні» мови, серед яких і українська. Формально в «багатонаціональному» окупованому Криму всі національності рівні перед законом. А яким «законом»? Тим самим «суворим, але справедливим» російським законом, про панування якого взамін українського мріяла певна частина кримчан чотири роки тому? Ось так він діє в сьогоднішньому Криму, де бути українцем і не приховувати цього – фактично небезпечно для життя і здоров'я.

РЕАКЦІЯ

Сергій Осьмінін у Херсонському міськсуді

«НЕ ЖДИ МЕНЯ, МАМА, ХОРОШЕГО СЫНА...»

Прокуратура АР Крим здійснює кримінальне провадження за фактом зазіхання на територіальну цілісність і недоторканність України, в рамках якого 3 квітня співробітники ГУ СБУ в АР Крим затримали у пункті пропуску «Чаплицька» колишнього депутата Євпаторійської міської ради.

ЯРОСЛАВ САМОВИДЕЦЬ

У березні 2014 р. цей чоловік брав активну участь у діяльності т.зв. «самооборони Криму», в тому числі спрямованої на захоплення адміністративних будівель органів державної влади та місцевого самоврядування України, а після окупації Криму увійшов до складу т.зв. «міськради», до якої у вересні 2014 р. був обраний від політичної партії «Єдина Росія», голосував за «націоналізацію» державного та комунального майна.

Своїми діями він сприяв встановленню окупаційного режиму на тимчасово окупованій території України, його органів влади, формуванню апарату державної влади РФ

та його легітимізації, чим вчинив умисні дії з метою зміни меж території або державного кордону України. Співробітники СБУ задокументували факт прибуття зловмисника на материкову частину України, де проживають його родичі. Затриманому було повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 110 КК України; тривають невідкладні слідчі дії. Чоловіка взято під варту на два місяці.

За інформацією Центру журналістських розслідувань, затриманим виявився Сергій Осьмінін – гендиректор ТОВ «Машсервіс», яке з 1998 р. займається маршрутними пасажирськими перевезеннями в Євпаторії; після окупації Криму підприємство було зареєстроване в російському держреєстрі.

Ми запитали у колишнього головного спеціаліста відділу курорту і туризму головного управління інвестиційної політики і зовнішньоекономічних зв'язків Євпаторійської міської ради Сергія Вікарчука, чи знає він особисто Сергія Осьмініна і як він може прокоментувати цю новину. Ось що повідомив Вікарчук: «Сергій Анатолійович Осьмінін був транспортним моно-

полістом у м. Євпаторії. Координацією роботи ТОВ «Машсервіс», гендиректором якого він був, займався управління економіки Євпаторійської міськради. У доокупаційні часи Осьмінін був членом виконавчого комітету Євпаторійської міської ради. Він був колишнім «регіоналом» і членом депутатської фракції міської ради «Регіон Євпаторія». Від часу окупації Криму Осьмінін став членом «Єдиної Росії» в міській раді.

Прямої заяв і дій проти України не пригадую, але неофіційні джерела інформували, що саме Осьмінін давав транспорт для організації поїздок антимайданівців до Києва і забезпечував їх пально-мастильними матеріалами. Різні джерела повідомляли, що Сергій Осьмінін сприяв захопленню Криму і допомагав «зеленим чоловічкам» та кримській «самообороні», але це трохи сумнівно, оскільки в той час багато хто витримував дистанцію. Власне, фактів, які підтверджують ці злочини Осьмініна, я не маю.

Ті ж джерела поширювали інформацію про його кримінальне минуле і якусь залежність. Відомо також, що як депутат «Єдиної Росії» Осьмінін був транспортним моно-

ДАЙДЖЕСТ

КРИМСЬКОГО ПОЛІТВ'ЯЗНЯ ВОЛОДИМИРА БАЛУХА ЗАЛИШИЛИ У СІЗО ДО 19 ЧЕРВНЯ

5 квітня у «верховному суді республіки Крим» розглядалася скарга захисту заручника окупаційного режиму Володимира Балуха на продовження йому запобіжного заходу у вигляді утримання під вартою, який було запропоновано замінити на домашній арешт, оскільки його літня мати залишається сама і потребує допомоги. При цьому було зазначено, що в Балуха сильно погіршився стан здоров'я через голодування, тому подальше перебування за ґратами загрожує його життю. Також захист вказав на те, що раніше Балух не вдавався до спроб переховуватись від «суду», перебуваючи під домашнім арештом. Коли «суд» надав слово Балуху, він сказав, що не має сил говорити, оскільки голодує вже вісімнадцятий день, і додав: «Закінчуйте цей фарс без мене». Попри докази захисту, «суддя» Костянтин Караваєв не змінив вирок Роздольненського «районного суду», залишивши Балуха у СІЗО до 19 червня.

КРИМСЬКИЙ «ОМБУДСМЕН» ПЕРЕКОНАНА, ЩО НА ПІВОСТРОВІ НЕМА ПОРУШЕНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ, А УКРАЇНЦЯМ ЖИВЕТЬСЯ КРАЩЕ, НІЖ НА ВІЛЬНІЙ УКРАЇНІ

Кримська «уповноважена з прав людини» Людмила Лубіна під час засідання «президії державної ради республіки Крим» заявила про відсутність масових порушень прав людини на окупованому півострові. «Гарантії реалізації прав і свобод людини в Криму забезпечують повною мірою, а наявні порушення не мають масового характеру, і над їхнім усуненням ми активно працюємо», – повідомила вона, анонсувавши розгляд доповіді про дотримання прав людини в Криму у 2017 році, яка зайняла понад сотню сторінок.

«2017 рік приніс посилення підривної інформаційної роботи проти Криму та всієї Росії. Цього разу станом прав людини перейнялася ООН, зокрема, управління верховного комісара з прав людини прийняло складену Україною доповідь про порушення. Нічого нового у цій доповіді нема, у ній суцільна брехня та рекомендації, щоб Крим жив за українськими законами. Генасамблея прийняла цю резолюцію, де Крим називається окупованою територією», – розповіла Лубіна. За її словами, Інтерпол минулого року відмовився розшукувати осіб, які скоїли злочини в Криму, що є «найбрутальнішим порушенням прав потерпілих і цілого суспільства». Також Лубіна додала, що до кримчан бучітмо стали гірше ставитися на материко-

вій Україні. «Зараз міграційна служба виходить з позиції доцільності, справедливості та законності. Прийшло розуміння, що тих громадян, які все життя мешкали в Криму, але не мають документа дійсно встановленого зразка України, не можна відправляти до України, щоб вони там потинялися і повернулися ні з чим, бо з кожним днем дедалі гіршим стає ставлення до кримчан і їхніх потреб там, за кордоном», – сказала «омбудсмен».

ОДИН З «УКРАЇНСЬКИХ ДИВЕРСАНТІВ» ВИЙШОВ НА ВОЛЮ

Фігурант «справи кримських диверсантів» Редван Сулейманов, якого засудили за нібито підготовку диверсії на півострові, вийшов на свободу з колонії загального режиму в Кіровській області РФ. 3 квітня було повідомлено, що він найближчим часом має намір повернутися до Криму. «Залізничний районний суд» Сімферополя засудив Сулейманова 10 серпня 2017 р. до 1 року і 8 місяців колонії та стягнення 3,4 мільйона рублів штрафу. Його затримали 30 липня 2016 р. в аеропорту Сімферополя, звинувативши у «шпигунстві на Україну» та «підготовці диверсії» в місті. 10 серпня того ж року ФСБ РФ поширила заяву про нібито дві спроби українських військових напасти на Крим та влаштувати там теракти, під час яких загинули російський військовий і боєць ФСБ. Український Генштаб назвав ці заяви провокацією.

ТИМ ЧАСОМ

4 квітня у «верховному суді республіки Крим» відбулося попереднє слухання справи «українського диверсанта» Євгена Панова. «Суд» прийняв рішення провести як це, так і всі подальші засідання, у закритому режимі: цього разу до зали не пустили навіть матір заручника Віру Котелянець, котра приїхала з Енергодара, щоб побачити й підтримати сина. «Суд» продовжив Панову термін утримання під вартою ще на 6 місяців. З цього приводу Міністерство закордонних справ України висловило протест країні-окупанту, запевнивши, що бореться за його визволення. Перше засідання по суті у справі Панова заплановане на 16 квітня. Того ж дня у Севастополі «суддя» Ігор Кожевников продовжив ще на 3 місяці термін утримання під вартою «українським диверсантом» Володимир Дудці та Олексію Бессарабову, яких залишили у СІЗО до 8 липня. Бранцям вдалося побачити своїх близьких, оскільки засідання було відкритим. При цьому їхні справи було повернуто до «прокуратури» для «усунення недоліків»: про що саме йдеться, не уточнювалося.

АВТОНОМІЇ ЄВРОПИ

Данське Сполучене королівство разом з автономіями – Фарерськими островами, Гренландією – унітарна держава. До 1943 року Ісландія також входила до володінь данської корони, а до 1917-го Данія володіла Віргінськими островами у Карибському морі. Ще раніше, у XVII-XVIII ст., Данія мала колонії в Африці та Індії, а також чималі території в Європі, однак тепер усе це вже в історії.

**ВАЛЕРІЙ
ВЕРХОВСЬКИЙ**

ФАРЕРСЬКА САМОВРЯДНА ГРОМАДА

Одразу після Другої світової війни, у 1946 році, Фарерські острови вирішили, за прикладом Ісландії, вийти з-під опіки данської корони. Відбувся плебісцит, на якому населення остро-

вів висловилося на підтримку незалежності. Однак легтінг (місцевий фарерський парламент) прийняв рішення про відокремлення від Данії з перевагою лише в один голос (12 – за, 11 – проти). Метрополія оголосила підсумки плебісциту недійсними та призупинила повноваження легтінгу.

1 квітня 1948 року був прийнятий компроміс: Фарери відмовилися від ідеї повної незалежності, а Данія надала островам максимальну самостійність. Зовнішня політика й оборона залишилися у повному відданні Копенгагена, на теренах островів присутня військово-морська база Данії. У данському парламенті Фарерські острови представляють два делегати, а на самому архіпелазі законодавчо закріплена назва «Самоврядна громада всередині держави Данія». На островах обирають власний парламент. Зокрема, його рішенням Фарерські острови стали зоною, вільною від ядерної зброї.

Прапори Данії та Гренландії

Фарери випускають власні поштові марки. Крім того, відвідання островів потребує окремої візи, адже, віза, видана для поїздки на Фарери, не дає автоматичного дозволу на в'їзд до Шенгенської зони.

Фарерська мова, рідна для 50-тисячного населення Фарер, є офіційною на території архіпелагу, разом з данською.

ГРЕНЛАНДІЯ

Географічно Гренландія не є частиною Європи, адже цей найбільший ост-

рів на планеті (і найбільша заморська територія) розташований у Північній Америці. Площа Гренландії у 50 разів більша за територію метрополії, але проживає тут у 100 разів менше людей. З 1938 року випускаються власні поштові марки. На відміну від Данії, Гренландія не входить до Євросоюзу.

З 1979 року Данія надала Гренландії досить широку автономію, проте у 2008 році було проведено референдум стосовно розширення прав гренландського самоврядування. За це

проголосувало 75% виборців. Зокрема, місцева адміністрація перебирає на себе повноваження поліції та судочинства. Відтепер усі права на шельф і надра, багаті на золото, алмази, газ та нафту, – у повній власності автономії. Данія відповідає за оборону, зовнішню політику та грошову систему. Главою держави лишається королева, а грошовою одиницею – данська крона. Проте банкноти на території острова відрізнятимуться від крон, що перебувають в обігу в самій Данії.

Прапор Фарерських островів

Корінний народ інуїти складає 90% населення острова, їхня гренландська мова є рідною для 85% мешканців; вона є єдиною офіційною мовою Гренландії; данська такого статусу позбавлена після 2008 року.

Втім, Данія продовжує видавати дотації Гренландії – мільярдами крон щорічно.

У випадку якщо мешканці острова захочуть будувати власну державність і відокремитися, то данський уряд уже визнав, що Данія не буде утримувати Гренландію примусом: «Якщо гренландці хочуть бути незалежними – будь ласка, вони мають на це право...».

Окупована Ялта і місто Латакія, що є головним портом Сирії на Середземному морі, стануть «побратимами». Про це 27 березня під час прес-конференції у форматі відеомосту Москва-Сімферополь повідомив співголова загальноросійської ГО «Деловая Россия» та «оргкомітету IV Ялтинського міжнародного економічного форуму (ЯМЕФ)» Андрій Назаров.

ІГОР СВІТЛИЧАНИН

«Це дає нам можливість взаємодіяти на постійній основі політичної, громадської та народної праці, а економічний потенціал ве-

«ПОБРАТИМИ» ПО НЕЩАСТЮ

личезний», – повідомив він, додавши, що 17 квітня, до дня незалежності Сирії, в Ялті та Латакії водночас буде висаджено оливкові алеї дружби, а також цього дня у Латакії планується від-

крити пам'ятник російсько-сирійської дружби. Крім того, Назаров повідомив, що під час «ЯМЕФ», який відбудеться 19-21 квітня, планується підписати угоду про пряме судноплавне сполучення

між Кримом і Сирією, зробивши «перші юридичні зобов'язуючі кроки, які покладуть початок цьому процесу». За його словами, у рамках «ЯМЕФ» Крим відвідає «велика статусна делегація» від Сирії, яка налічуватиме близько 100 осіб – великих бізнесменів, керівників промислової та сільськогосподарської палати, керівників російсько-сирійської ділової ради, міністрів.

За словами Назарова, представники російського та сирійського бізнесу обговорюють можливість створення на території Криму хабу для забезпечення стабільного постачання зерна до Сирії: таку пропозицію висунув керівник сільськогосподарської палати цієї країни. На його думку, створення такого хабу піде на користь і Ро-

сії, оскільки через нього можна організувати постачання до РФ сирійських с/г товарів, які «є значно дешевшими і нерідко якіснішими за турецькі та ізраїльські».

При цьому «заступник голови ради міністрів республіки Крим» і «постійний представник республіки Крим при президенті РФ» Герогій Мурадов назвав Крим і Сирію, проти якої так само впроваджено жорсткі санкції, «спорідненими душами». «Крим є географічно найближчим до Сирії регіоном Росії. Розбудова стабільних зв'язків у галузі морського судноплавства, а в подальшому й пасажирських зв'язків – це дуже перспективний напрямок. Якщо ми налагодимо прямий трафік, це буде одним з великих позитивів, які зможуть попо-

внювати бюджети Криму та Сирії», – заявив він. Також Мурадов додав, що підприємства Криму можуть узяти участь у повоєнному відновленні економіки Сирії за низкою напрямків, які насамперед стосуються відновлення інфраструктури; при цьому ця співпраця буде «вигідною для обох сторін». За його словами, сирійських партнерів цікавлять напрацювання Криму в галузі видобутку корисних копалин, зокрема, розробки шельфових родовищ нафти й газу. «Співпраця з цією державою є вкрай перспективною і тривалою. В подальшому ми маємо детально обговорити всі ці напрямки, а де є можливість – укласти меморандуми про наміри і просуватися цим шляхом», – заявив Мурадов.

Восени 2017 р. на сайті «Петр и Мазепа» було опубліковано серію розвідок релігійної публіцистки Тетяни Деркач «"Козаки" – розбійники: ПВК (приватні військові компанії – авт.) на службі в УПЦ МП (Українська православна церква Московського патріархату – авт.)?». 9-ту частину цієї праці, що мала заголовок «"Кримнаші" єпархії», було оприлюднено 13 листопада 2017 р. і присвячено питанню сприяння окупації Криму російськими та місцевими «казаками» не без допомоги місцевих єпархій УПЦ МП.

ВІТАЛІЙ СОЛОНЧАК

Останніх у Криму налічується три – Сімферопольська і Кримська, Джанкойська і Роздольненська та Керченська і Феодосійська. Втім, у матеріалі вони розглядаються як єдине ціле, оскільки «єдності у деяких питаннях їм не позичати»: зокрема, «до анексії Криму місцеві церковні філії московського розливу не лише поставилися з великим натхненням, а й брали найактивнішу участь у її підготовці». Із зацікавленням пані Деркач зазначає, що після тих подій місцеві єпархії УПЦ МП формально залишилися в підпорядкуванні митрополита Київського, а не перейшли під пряме управління патріарха Московського: цим фактом церква «чомусь пишається як досягненням», при цьому звинувачуючи українську владу в «організації проти неї несправедливих гонінь». Український же народ не менш наполегливо звинувачує владу в бездіяльності щодо релігійної організації, що використала свою ієрархічну структуру для підтримки російського вторгнення в Україну.

Авторка висловлює переконання, що в кримських єпархіях УПЦ МП фактично вже не залишилося геть нічого українського: «Це підрозділи Російської православної церкви (РПЦ – авт.), яким допікає бренд «Українська православна церква», тож вони називають себе всюди на місцях просто «Московський патріархатом». Але згідно з п. 2 розділу I Статуту РПЦ «"Московський Патріархат" – інша офіційна назва РПЦ, тож «УПЦ МП» та «Московський патріархат» – це юридично далеко не одне й те саме».

«ХРИСТОЛЮБИВЕ ВОЇНСТВО»

«Козаки» кримського казачого війська «Станиця Терская» в Свято-Покровському храмі м. Судак

Далі пані Деркач переходить до теми становлення, формування та діяльності кримського «казачества», приблизну кількість якого обрахувати «дозволила» лише трагічна анексія Криму у 2014 р. «Здавалося б, звідки вони там? Козачество ж не було притаманне Криму ані ідеологічно, ані етнічно, ані культурно. Козаки станиць у Криму не було. Вже тепер зрозуміло, що «казачество» для Росії ста-

новить цілком конкретний інтерес – військовий. І те, що в Криму на 2014 рік накопичилася така кількість вишколених людей з військовою підготовкою, яких усі приймали за «нешкідливих ряджених», – не випадковість. А відсутність козацьких традицій у Криму – чудовий привід набрати в «казачки» осіб з найрізноманітнішими плямами у біографії. Станиці теж не забаряться – кримський «уряд» планує надати під компактні поселення псевдокозаків

свого часу був депортований з Криму на 5 років, однак повернувся після російської окупації.

У матеріалі згадується, як у 2012 р. митрополит Лазар (Швець), правлячий архієрей Сімферопольської і Кримської єпархії УПЦ МП, спробував узяти «казачі» структури Криму під опіку церкви, запропонувавши організувати координаційну раду; наслідком стали бійки в храмах між «атаманами». Зрештою митрополит відкликав своє благословення на цю ініціативу. Вже після окупації Криму, у 2017 р., у Свято-Володимирському соборі Севастополя відбувся «казачий круг», під час якого благочинний Севастопольського округу УПЦ МП Сергій Халюта благословив створення міської координаційної ради кількох «казачих общин».

Роль проросійського «казачества» спільно з УПЦ МП в організації «референдуму» в Криму відзначається як найбезпосередніша: за припущеннями авторки, осторонь від подій лютого-березня 2014 р. не залишився практично жоден храм УПЦ МП у Криму, майже поголівно підтримавши російське вторгнення. Так, у керченському храмі Андрія Первозваного переховували «звчливих чоловічків» – російських військових і «казаків», які прибули до міста у ніч на 28 лютого 2014 р.: тієї ночі Керченську переправу несподівано закрили для пасажирського сполучення, натовп поромів переправили з Росії до Керчі автобуси з «казаками» та людьми у камуфляжі й цивільному одязі, що розгорнули намети у дворі храму. Його настоятель, протоієрей Микола Зінков, підтвердив, що на території його храму з 27 лютого до 1 березня 2014 р. гостювали представники «Кубанського «казачого» війська»: фактично храм був однією з перевалочних баз для окупантів, які згодом розпорозувалися великими містами півострова. Активну участь у «русской весне» брали й севастопольські священники УПЦ МП – від впливових осіб, на кшталт благочинного Халюти, до дрібних. Зокрема, намісник Свято-Климентівського Інкерманського монастиря УПЦ МП у Севастополі Орест Гоянюк захоплено розповідав, як бігав на барикади, називаючи анексію Криму «поверненням додому, до Росії». «Власне, не треба чекати на щось інше від тих, хто отри-

86 найдепресивніших населених пунктів півострова, навіть програму таку прийнято. Ну і, як каже відоме «казаче» прислів'я, «казак» без віри – не «казак»!» – зазначає авторка. При цьому вона додає, що можна навіть не запитувати, хто займався «духовним окормленням» кримського «казачества», прямо вказуючи на УПЦ МП.

За словами пані Деркач, в українському Криму «казаків» виявилось стільки, що їх довелося організувати у спілки, найбільшими з яких були «Рада «атаманів» Криму», «Об'єднання «казаків» Криму» (обидва очолював Сергій Юрченко) та їхній головний конкурент – «Кримська «казача» спілка» (ККС), «верховним атаманом» якої з 2001 р. був екс-депутат ВР АРК Володимир Черкашин. Додатково згадується ГО «Феодосійський «казачий» полк» під керівництвом Юрія Мініха (брав участь у різноманітних провокаціях не лише під час «русской весни» 2014 р., а й задовго до анексії Криму – зокрема, влаштувавши бійку під час «захисту» поклінного хреста під Феодосією у 2011 р. або символічно спаливши труну Бандери) та «казача община» «Соболь» під керівництвом Віталія Храмова, який

мує храми, земельні ділянки під них і кошти на будівництво від Чорноморського флоту РФ: хто дівчину вечеряє, той її й танцює», – зазначає Тетяна Деркач.

Також вона згадує, що теплі взаємини з «казаками» склалися в братії Бахчисарайського Свято-Успенського чоловічого монастиря, в якому неодноразово проводилися «казачі круги», та й охорону монастиря, «уславлений» сутичками з кримськими татарами, теж тримає «казачу». З членів «Станиці Феодосійської» було складено «Феодосійську Зведену роту 1-го Зведеного полку народного ополчення республіки Крим», яка блокувала батальйон морської піхоти ЗСУ в Феодосії: після анексії вони склали присягу в місцевому храмі Архистратига Михаїла і всіх Небесних Сил безплотних, настоятелем якого був о. Олександр Мешков, який за благословенням митрополита Лазаря до анексії «окормляв» феодосійський «полк Таврійського «казачества» імені Святого Георгія Побідоносця», ще одного фігуранта «русской весни» в Криму. За України «філію» в Криму мало російське Терське «казачество», яке також добряче попрацювало на ниві допомоги «ввічливим чоловічкам» в анексії півострова.

* * *

Згадує Тетяна Деркач і феодосійського священника-десантника, настоятеля Свято-Катерининського храму о. Олексія Світанського. «Росіянин росіянина берегти мусить. Мені в Росії історію про одного патрульного міліціанта розповідали. Вбив він згарячу перехожого, а на суді покаявся – сказав, що особливо боляче йому, бо вбив росіянина: вже б краще замість нього з десяток іноземців поклав», – розповідала ця «духовна людина» за кілька років до російської анексії Криму. Під час «кримської весни» він «давав російським десантникам цінні дані про військову частину української морської піхоти, що базувалася у Феодосії неподалік від його храму, – був там неодноразово раніше і знав зсередини багато деталей, що цікавили «ввічливих людей», а після їхньої лютневої та березневої (2014 р.) висадки у Феодосії напередодні доленосного референдуму влаштував своїм духовним дітям посеред ночі бойові тривоги, даючи їм по 15 хвилин на те, щоб дістатися з дому до обителі та зайняти кругову оборону церкви». За це була йому дяка: після окупації Криму було

«Казакі» складають присягу в феодосійському храмі в ім'я Архистратига Михаїла та всіх Небесних Сил безплотних

Складання присяги «казаками» Сімферопольського району в військовому храмі Всіх Кримських Святих у смт Гвардійське під Сімферополем

Кримські «казакі» подарували ікону святителя Луки Кримського «главі ДНР» Олександру Захарченку

Під час «кримської весни» він «давав російським десантникам цінні дані про військову частину української морської піхоти, що базувалася у Феодосії неподалік від його храму, – був там неодноразово раніше і знав зсередини багато деталей, що цікавили «ввічливих людей», а після їхньої лютневої та березневої (2014 р.) висадки у Феодосії напередодні доленосного референдуму влаштував своїм духовним дітям посеред ночі бойові тривоги, даючи їм по 15 хвилин на те, щоб дістатися з дому до обителі та зайняти кругову оборону церкви»

створено Феодосійську і Керченську єпархію УПЦ МП, керувати якою з Аргентини прибув митрополит Платон (Удовенко; зараз він активно святить окупантам військову техніку), що й викинув літнього панотця на вулицю. Навздогін о. Світанського побили його улюблені «казакі» зі «Станиці Феодосійської», а «найчесніші в світі суди» не допомогли йому повернути ані храм, ані посаду.

В матеріалі також подається життєпис очільника «кримської паланки Війська Запорозького Низового» Сергія Юрченка – екс-депутата Бахчисарайської міськради, «атамана» «об'єднання «казаків» Криму». У 2014 р. він був затриманий СБУ за підозрою у зазіханні на територіальну цілісність і недоторканність України, державній зраді та організації масових заворушень, проте за нього заступилися аж дві єпархії УПЦ МП – Сімферопольська і Кримська (зокрема, севастопольський благочинний Халюта) та Запорізька за сприяння омбудсмена (на той час – Ніна Карпачова), адвокатів та «православного олігарха» Вадима Новинського, внаслідок чого замість 15 років в'язниці Юрченко повернувся «до дружини і неповнолітніх дітей» автомобілем, забраним зі штрафмайданчика.

Свого часу Юрченко опікувався найбільшим у Криму табором з підготовки 10-18-річних хлопчаків до війни – «Крим Січ»: громадськість неодноразово намагалася звернути увагу СБУ та МВС на цей табір, але безуспішно, оскільки перед перевірками бойову зброю, що зберігалася там разом з муляжками, «акуратно пакували подалі». З 2013 р. табір називався «Таврида Січ» і отримав благословення архієпископа Запорізького і Мелітопольського Луки, який також був

головою Синодального відділу УПЦ МП у справах душпастирства над «казачеством». У 2012 р. неподалік селища Новоозерне поблизу бази ВМСУ Юрченко організував молодіжний православний освітній табір «Крим-АнтиНАТО-Донузлав-2012», який «за «казачою» традицією благословив отець Дмитрій з Сімферопольської і Кримської єпархії» – вочевидь, керівник військового відділу єпархії, член «громадської ради МВС РФ по республіці Крим» протоієрей Дмитрій Кротков, причетний до силового захоплення кримських храмів УПЦ Київського патріархату. «Всі ці ігрища, не відпрацьовані нашими спецслужбами та силовиками, як відомо, скінчилися вельми сумно», – резюмує пані Деркач.

* * *

«Сьогодні УПЦ МП у Криму, служачи вірою і правдою державі-агресору, бере активну участь у патріотичному засміченні мізків кримчан. Священство навіть приймає в «казаків» присягу: в храмах встановлюються російські прапори, які цілують присягаючі. Складно уявити, що переживуть усі ці люди, коли Крим повернеться під юрисдикцію України. А це станеться рано чи пізно. І що робити з усіма цими присягами на вірність Росії, які УПЦ МП приймає на Євангелії? У християнстві ж переступ клятви вважеться одним з найтяжчих гріхів. І що нам тут і зараз робити з УПЦ МП, невід'ємна частина якої відіграла найсерйознішу роль у подіях 2014 р. на боці агресора, а сьогодні перебуває у нерозривному симбіозі з окупаційною владою та парамілітарними організаціями Криму? Дати відповіді на ці запитання може тільки життя. І, хочеться сподіватися, закон», – завершується розвідка.

P.S. Свою «христорлюбивість» кримські «казакі» в особі «атамана» Вадима Гловченка продемонстрували під час «урочистого» мітингу «Росія – Донбас. Разом ми – сила!», що відбувся 16 березня 2018 р. у Сімферополі, подарувавши «голови» Донецької народної республіки» Олександру Захарченку ікону святителя Луки Кримського і подякувавши йому за «мужність, стійкість, вірність і відданість «русскому міру». У відповідь той подякував кримським «казакам» і «братам-ополченцям», назвавши їх рідними та близькими людьми.

КАЛЕНДАР

ЧАСТИНА I.
НАРОДЖЕННЯ
ПОЛКОВОДЦЯ

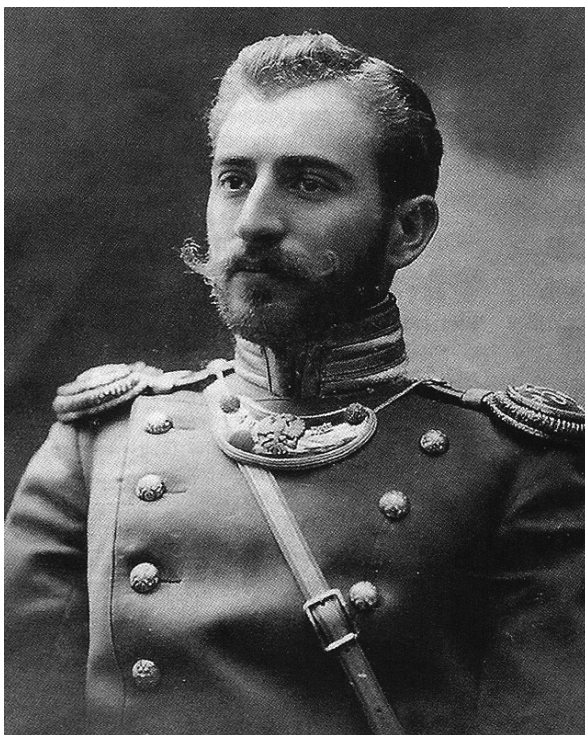
Вчені давно помітили певну циклічність у доленосних для кожної нації й держави історичних подіях. Дивовижний хронологічний збіг початку українського державотворення у 1917-1920 роках із нинішнім завершальним його етапом дають підстави стверджувати, що така закономірність насправді існує. Нині, як і сто років тому, загроза незалежності нашій країні надходить зі східних кордонів та захопленого москвитами Кримського півострова, перетвореного окупантами у небезпечний для всього світу мілітаризований анклав.

ПЕТРО ВОЛЬВАЧ

Відомо, що у 1917-1918 роках півострів на кордоні з молодією Українською державою москвити перетворили на неприступну фортецю. Навіть фахівці з фортифікації вважали, що захоплення Криму з суходолу, по лінії Перекопського валу та Чонгара з наявними на той час засобами, є вельми важкою і безнадійною справою. Сьогодні очільники РФ, стягнувши до Криму тисячі одиниць надпотужної військової техніки, сотні танків, смертоносних ракетних установок, бойову авіацію, підводні човни й авіаносці, вважають Крим захищеним і забезпеченим. Таким його вважали московські окупанти й у 1918 році.

Проте легендарний полководець Української Народної Республіки, командир ушлявленого 2-го Запорозького полку Петро Болбочан зі своїм героїчним військом уже у квітні 1918 року розвіяв створений більшовиками міф про неможливість силового захоплення Криму.

Петро Болбочан народився 5 жовтня 1883 року у Хотинському повіті Бессарабської губернії у родині безземельного українського священика Федора Болбочана. Два роки Петро навчався у духовному училищі, але скоро зрозумів, що духовна сфера та сан священика – не його покликання.

Петро Болбочан

З батьками та сестрою

СТО РОКІВ
ПОХОДУ НА КРИМ

Під час навчання в Чугуївському юнкерському училищі

Знамено 2-го Запорозького полку, яким тривалий час командував Петро Болбочан

лорадовича. Безпосереднім керівником Петра Болбочана був полковник генерального штабу – відомий теоретик військової справи та автор популярних підручників для військових училищ М. Ейгель.

З початку Першої світової війни штабс-капітан (з 1916 р.) Петро Болбочан брав участь у 37-ми бойових операціях, керував кількома ротами і командою піших розвідників, зазнавши контузії.

Під кінець служби у російській армії Петро Болбочан у ранзі підполковника командував запасним полком. Напередодні падіння Тимчасового уряду він допоміг створенню матеріально-технічної бази висланого з Києва на фронт українського полку ім. Богдана Хмельницького (богданівцям). Їх

без усякого спротиву з боку Центральної Ради Тимчасовий уряд Керенського викинув на фронт без зброї, провіанту та майна. Використавши своє службове становище командира 5-го корпусу, у складі якого перебував добре оснащений обоз, Петро Болбочан своїм особистим рішенням укомплектував полк богданівців усім необхідним і зробив його боєздатним. Новому українському формуванню допоміг також і Сандомирський прикордонний полк, сформований переважно з українців.

Пацифістськи налаштований соціалістичний уряд Володимира Винниченка та Генеральний секретар військових справ усіляко протидіяли і зволікали з реалізацією пропозиції досвідченого військовика Болбочана створити з патріотично налаштованого воїнства український Республіканський піший полк. Дозвіл отримали лише на початку листопада 1917 року, і вже за місяць сформований полк нараховував 5 тис. осіб. Підполковник Петро Болбочан намагався українізувати увесь 5-й армійський корпус, проте його ініціатива наштовхнулася на шалену протидію збільшених російських вояків.

Командир полку, зустрівши спротив збільшених солдат-

ського комітету, вдався до рішучих заходів: заарештував комітетчиків і їхнє близьке антиукраїнське оточення. Керівництво корпусу все-таки реалізувало постанову солдатського комітету, й Український полк Болбочана було роззброєно, а казарми підірвано. Значна кількість українських вояків тоді загинула, а сам Петро Болбочан з невеликим гуртом старшин лише у січні 1918 року, подолавши серйозні перепони, дістався Києва. Він звернувся до Центральної Ради з пропозицією сформувати з патріотично налаштованих офіцерів загін, але дозволу так і не отримав.

На власний розсуд досвідчений військовик формує зі старшин, з патріотично налаштованих гімназистів, студентів та української інтелігенції Республіканський курінь, у якому налічувалося понад 500 осіб. Цей загін став досить потужною військовою силою, і невдовзі його перетворили у Запорозький курінь у складі окремого Запорозького корпусу. Саме з нього пізніше буде створено ядро майбутнього славетного Запорозького корпусу. Загін Петра Болбочана у лютому 1918 року забезпечив організований відхід усіх урядових структур з Києва до Бердичева, а потім до Житомира.

У Житомирі підполковника П. Болбочана було призначено військовим комендантом усієї Волинської губернії. Він провів широкомасштабну мобілізацію до війська і навів лад по всій Волині. Учасник тих подій Борис Монкевич, який воював під орудою Петра Болбочана, пізніше писав у своїх спогадах: «Це був перший від початку революції комендант, котрий замість мітингів, які збирали його попередники, почав твердою рукою і ділом, а не словом, творити лад і спокійне життя».

Лише особиста хоробрість та високі організаційні й командирські якості Петра Болбочана забезпечили захист Житомира від переважаючих сил більшовицьких загонів, які склалися з частин колишньої сьомої російської армії та матросів. Перемога болбочанівського загону під Житомиром та Бердичевим відкриває шлях відновленому українському війську на Київ. А військовий талант полководця та найбоєздатніший болбочанівський 2-й Запорозький курінь, а потім полк будуть потрібні для звільнення від більшовиків Лівобережної України та Криму.

ДАЛІ БУДЕ...

ЗІРКОВЕ ЖИТТЯ НАУЧНОГО

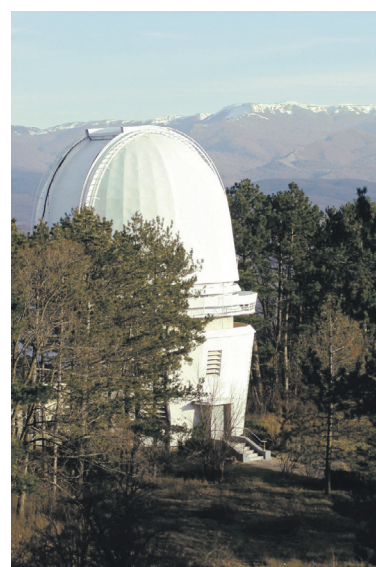
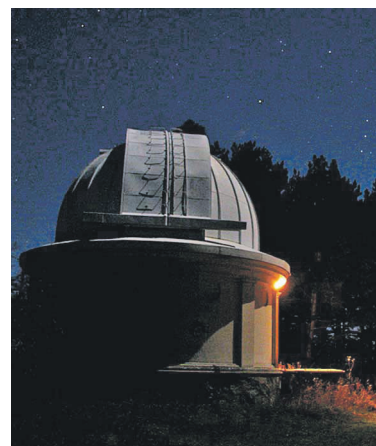
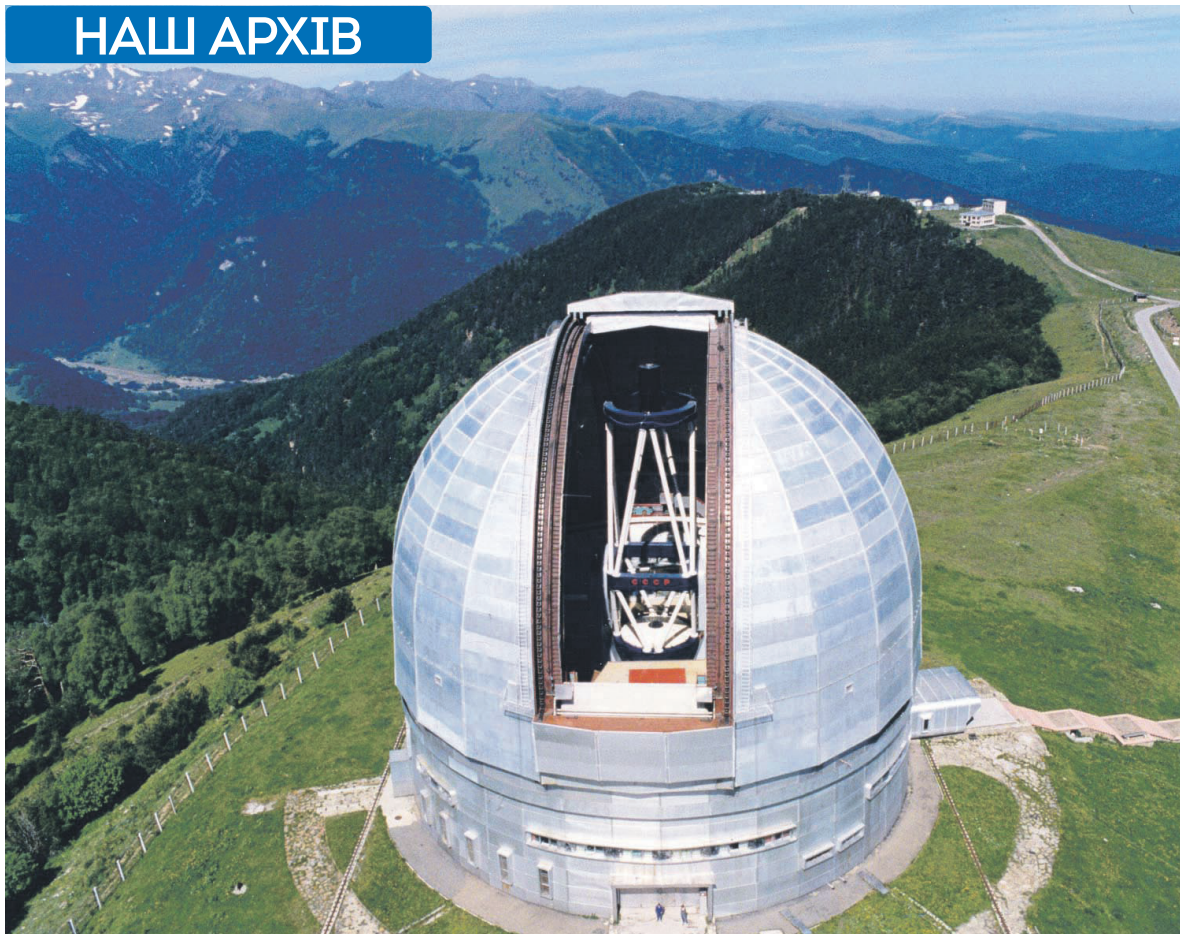
Якщо у вас з'явилося бажання провести вихідні незвично та з максимальним зануренням у таємниці астрономії, – поїздка до селища Научного повністю виправдає ваші очікування. Якщо ви живете в Сімферополі, то подорож можна здійснити самостійно або громадським транспортом (автобуси вирушають від автостанції «Західна»). Як і багато місць у Криму, це селище має назву, котра говорить сама за себе, – Научне. Тут знаходиться Кримська астрофізична обсерваторія та найбільший телескоп в Україні.

ВІКТОРІЯ РУСЕЦЬКА

Спочатку обсерваторія розташовувалася в Сімеїзі (Велика Ялта), але наприкінці 1930-х років сімеїзівські астрономи провели низку досліджень стану атмосфери і з'ясували, що умови для астрономічних спостережень на Південному березі менш сприятливі, ніж в інших місцях Криму. За підтримки Академії наук та уряду 30 червня 1945 року було ухвалено рішення щодо розміщення Кримської астрофізичної обсерваторії за 30 км від Сімферополя, між селищами Прохолодним і Верхоріччям. Через 10 років тут збудували готель, двоповерхові будинки для працівників, заклали розлогий парк і розпочали будівництво школи. 1957-го селище офіційно отримало назву – Научне. Територія обсерваторії – це чудовий парк.

Узагалі, все побудовано й посаджено так, щоб забезпечити максимальний комфорт мешканцям і потужну працездатність телескопів. Високі сосни виконують одразу три завдання: зменшують пориви вітру та добре очищують повітря від пилу, що сприяє якісному функціонуванню обладнання. Але найприємніше – особливий настрій цього місця, контраст на відчутті спокою та активної «всесвітньої» роботи. На півдні селища ростуть фруктові сади, у кожного мешканця є особисте дерево, і всі вони вкриті мохом. Це підтверджує той факт, що Научне – одне з екологічно най-

НАШ АРХІВ

Високі сосни виконують одразу три завдання: зменшують пориви вітру та добре очищують повітря від пилу, що сприяє якісному функціонуванню обладнання. Але найприємніше – особливий настрій цього місця, контраст на відчутті спокою та активної «всесвітньої» роботи. На півдні селища ростуть фруктові сади, у кожного мешканця є особисте дерево, і всі вони вкриті мохом. Це підтверджує той факт, що Научне – одне з екологічно най-

чистіших місць у Криму. У Научному навіть вуличні ліхтаріки мають незвичну форму. Прекрасне рішення дизайнерів-конструкторів – особлива форма плафона не дозволяє світлу сильно розсіюватися. А зайве світло, як відомо, несприятливе для телескопів.

Коли ви приїдете до Научного, може здатися, що всі тут позасинали. Але насправді – робота триває як удень, так і вночі. Ви можете відвідати лекцію або семінар, де фахівці з'ясовуватимуть, наприклад, чому Полярна зірка світить усе яскравіше. Вас також ознайомлять із особливостями роботи телескопів. Професійні астрономи розкажуть і покажуть вам, як влаштовані інструменти спостереження за небесними тілами. Перебуваючи у такій атмосфері, ви неодмінно відчуєте себе учасником наукового дослідження. А якщо поталанить потрапити на балкончик будівлі телескопа, ви побачите одразу всі визначні пам'ятки Научного, включаючи надзвичайну панораму – вид на Чатир-Даг. Гордістю обсерваторії є 2,6-метровий рефлектор імені академіка Григорія Шайна. Це найбільший телескоп в Україні. Другий за величиною – 1,25-метровий рефлектор АЗТ-11. Завдяки йому в 1958 році професор Микола Козирев виявив виверження вулкана на Місяці. Досягнення Кримської астрофізичної обсерваторії відомі в Європі та Америці. У Научному живуть одні з найкращих астрономів країни, з якими ви можете обговорити всі проблеми Всесвіту. А також – це дивовижне місце для прогулянок із сім'єю або друзями, чи просто спілкування з природою.

«Кримська світлиця», № 14, 2010 р.

АНТОН БОРИСЕНКО (1982 Р.Н.) – КИЯНИН, ЗАКІНЧИВ КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ДИЗАЙНУ. ЩЕ У СТУДЕНТСЬКІ РОКИ НАПИСАВ КІЛЬКА ОПОВІДАНЬ, ЗОКРЕМА «НЕЙМОВІРНІ ПРИГОДИ ПРОЛІСКА У НОВОРІЧНУ НІЧ», ПРИ ТОМУ ПИШУЧИ ПІД ПСЕВДОНІМОМ ПРОЛІСОК, І ПІД ТИМ ЖЕ ПСЕВДОНІМОМ БУЛО ОПУБЛІКОВАНО ОДИН З ЙОГО ВІРШІВ У ГОТИЧНОМУ ЖУРНАЛІ «SACRATUM». ЗГОДОМ ВІВ ТВОРЧІ БЛОГИ, ДЕ ПУБЛІКУВАВ РІЗНОГО РОДУ ВІРШІ, ПІСНІ, МАЛЮНКИ, ІЛЮСТРАЦІЇ, КОРОТКІ ОПОВІДАННЯ. У 2010 РОЦІ ЗАПИСАВ МУЗИЧНИЙ АЛЬБОМ «ЗЕЛЕНЕ КЕНГУРУ». У 2013 РОЦІ ВИЙШЛА ДРУКОМ ПЕРША КНИГА АВТОРА – «БОСОНІЖ ЗЕЛЕНОЮ ТРАВОЮ». У 2017-МУ ДОПИСАВ ДРУГУ КНИГУ – «ПОДИХ МОРСЬКОГО ВІТРУ», ЯКА Є ПРОДОВЖЕННЯМ ПОПЕРЕДНЬОГО РОМАНУ. ДІЯ РОМАНУ ПОЧИНАЄТЬСЯ У МИРНОМУ 2013 РОЦІ З ТОГО, ЩО ГЕРОЇ ПРИБУВАЮТЬ НА ВІДПОЧИНОК ДО ЄВПАТОРІЇ, І ПРОДОВЖУЄТЬСЯ В УЯВНОМУ 2313 РОЦІ.

АНТОН БОРИСЕНКО

Літній день у Криму, в суботу, 20 липня 2013 року, о сьомій годині ранку, мало чим відрізнявся від решти теплих днів на півострові. Легкий вітерець ворухив серветки на столах прибережних забігайлівок. Прохолодне море неспішно поглинало промені сонця, що здіймалося з-за горизонту. Медузи, дрейфуючи неподалік, на видимій з берега відстані, всім своїм тремким тілом відчували ледь вловимі вібрації прибою, а над прозорою морською водою, вихоплюючи звідти сріблясту рибу, кружляли сполохані чайки. До того ж декілька з цих помітно білих птахів покрикували на березі, креслили лапами на вологому піску ієрогліфи та спостерігали за тим, як перші за сьогодні відпочивальники виходили на громадський пляж. Згодом людей, охочих поплекатись у морі і позасмагати, набереється тут ціла купа, адже поряд, чіпляючись за море своїми бетонними пазурами, розкинулось велике курортне місто, серцебиття якого відстукували колесами швидкі обвітрені потяги, що у цей самий час прибували на кінцеву станцію – «Євпаторія-Курорт»...

...У жовтих кольорах, відраховуючи свій вік з

МАЙСТЕРНЯ СЛОВА

ФОТО ВІДЧИРТИХ ДЖРЕЛ

ПОДИХ МОРСЬКОГО ВІТРУ

(УРИВОК З РОМАНУ)

1912 року, музей, той самий Євпаторійський краєзнавчий, фасад якого виконаний у мавританському стилі, приємно вражав своєю казковістю. Перед входом вигулькували дві старовинні гармати. Ватаги зорганізованих обивателів та очоловані вчителів та ошолопані туристи сюди туристичними автобусами. Хранителька музею – бабуся з указкою, розповідала дітям про досі не бачене й не знане:

– Понад 65 мільйонів років тому, – повільно проговорювала вона, – Атлантичний і Тихий океани поєднувало одне величезне солоне море, назване вчними Тетіс. Це море про-

стягалось від Гібралтарської протоки аж до Південно-Східної Азії, в тому числі охоплювало територію сучасних Середземного, Чорного і Каспійського морів, – бабуся посміхнулась, їй було приємно, що її все ж таки слухають, незважаючи на те, що інформація була доволі складна для звичайного сприйняття любителів мультиків, коміксів і комп'ютерних ігор.

– На берегах Тетіса жили динозаври, а у солоних водах цього моря плавали іхтіозаври. Тоді ще й гір, як таких, не було. Ті гори виникли пізніше, внаслідок переміщень земної кори. От тоді Тетіс

поступово відокремився і від Тихого, і від Атлантичного океанів, створивши Меотичне море. Згодом, орієнтовно мільйон років тому, на місці Меотичного солоного моря виникає майже прісне Понтичне озеро-море. Потім відбулося ще багато змін і перетворень, аж доки Чорне море не стало таким, яким ми його знаємо і бачимо сьогодні.

– Скажіть, а чому Чорне море назвали Чорним? – спробувала перевести розмову на більш цікаву тему одна з дівчат.

– За однією з версій, – почала розповідь бабуся, якій, мабуть, не вперше доводилось відповідати на подібні типові запитання, – така назва пішла від назви «Понтос Аксейнос», яку морю дали греки, вирішивши, що воно надто неспокійне і негостинне до людей. Перекладаючи літературною мовою, таку назву можна погодити як «чорне море». Також є й інші версії такої назви. Так-от, «чорним», словом

«темарун», море називали індійські племена меоти, сінди та інші, а згодом і скіфи, але вже словом «ахшаена». Всі вони просто порівнювали водойми, оглядаючи здалеку кольори Азовського і Чорного морів, і останнє їм видавалось темнішим...

– А це правда, що в Криму зосереджується багато засекречених військових баз? – не барилися з питаннями хлопці.

– Раніше тут і справді було багато таких об'єктів, – кивнула бабуся. – Та то все було за радянських часів. От, наприклад, у Балаклаві, в бухті, прямо в скельних берегах, розміщувався величезний підземний завод для ремонту підводних човнів. І хоч наразі це вже об'єкт численних екскурсій, але в ті часи він був дуже секретний. Разом з тим, тямущі люди у ті часи могли майже безпомилково визначити, чи заходив у той чи інший день підводний човен на ремонт, чи ні. А відбувалося це так: коли човен запливав у док і звідти зливалась вода, то дно тунелю виявлялось вкритим великою кількістю риби. І от робітники цього заводу забирали з собою найбільш ласі і цінні екземпляри цих риб, і одразу ж копчили. В результаті, околиці міста наповнювались легким димком з подрозливим запахом копчення. Тут і опала вся завіса секретності. Кожен, хто у цей момент перебував неподалік, розумів, що це, мабуть, черговий підводний човен увійшов у док...

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАВ ВАЛЕРІЙ ВЕРХОВСЬКИЙ

У НАСТУПНОМУ ЧИСЛІ «КРИМСЬКОЇ СВІТЛИЦІ»

ГОЛОВНІ ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ

Один з романів французького письменника Луї Бусенара має назву «Зуави з Малахова кургану» й оповідається в ньому про бравих французьких солдатів, котрі спільно із союзниками воюють у Криму в 1854-1855 рр.

Французький зуав Жан Бургейль, якого називають Жан-Буревій, – головний герой цієї книги. Його тричі засуджено до розстрілу, він у кожному бою йде в атаку попереду

всіх... Та у французьких романах головні герої не вмирають. Про кримську сторінку творчості Бусенара – в історичній розвідці нашого кореспондента.

ГАЗЕТА «КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ»

Всеукраїнська літературно-публіцистична та мистецька газета. Виходить із 31 грудня 1992 року. Свідоцтво про реєстрацію КВ №12042-913/ПР від 30.11.2006 р.

Засновники

Міністерство культури України
Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка
ДП «Національне газетно-журнальне видавництво»

Адреса редакції
03040, м. Київ,
вул. Васильківська, 1;
тел.: +38 (044) 498-23-65

Видавець

Національне газетно-журнальне видавництво
Генеральний директор
Андрій ШЕКУН

Головний редактор
Віктор Мерзвинський

Дизайн та верстка
Марк Канарський,
Оксана Кочергіна

Поліграфічний комбінат
ТОВ «Типографія «Від А» до Я»
м. Київ, вул. Колекторна, 38/40
тел.: (044) 563-18-04, 562-28-51
Розповсюдження і реклама
тел.: +38 (044) 498-23-64

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів несуть автори. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція залишає за собою право скорочувати публікації і виправляти мову.

Зміст газети поширюється на умовах ліцензії СС ВУ 3.0, якщо відсутні інші вказівки.

Передплата на газету
Передплатна ціна на 2018 р.:
на 6 місяців – 153,56 грн.
на рік – 304,52 грн.

У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.

Передплатний індекс
90269

Наклад 1000 прим.
Ціна договірною

